

Europa - integracja

50

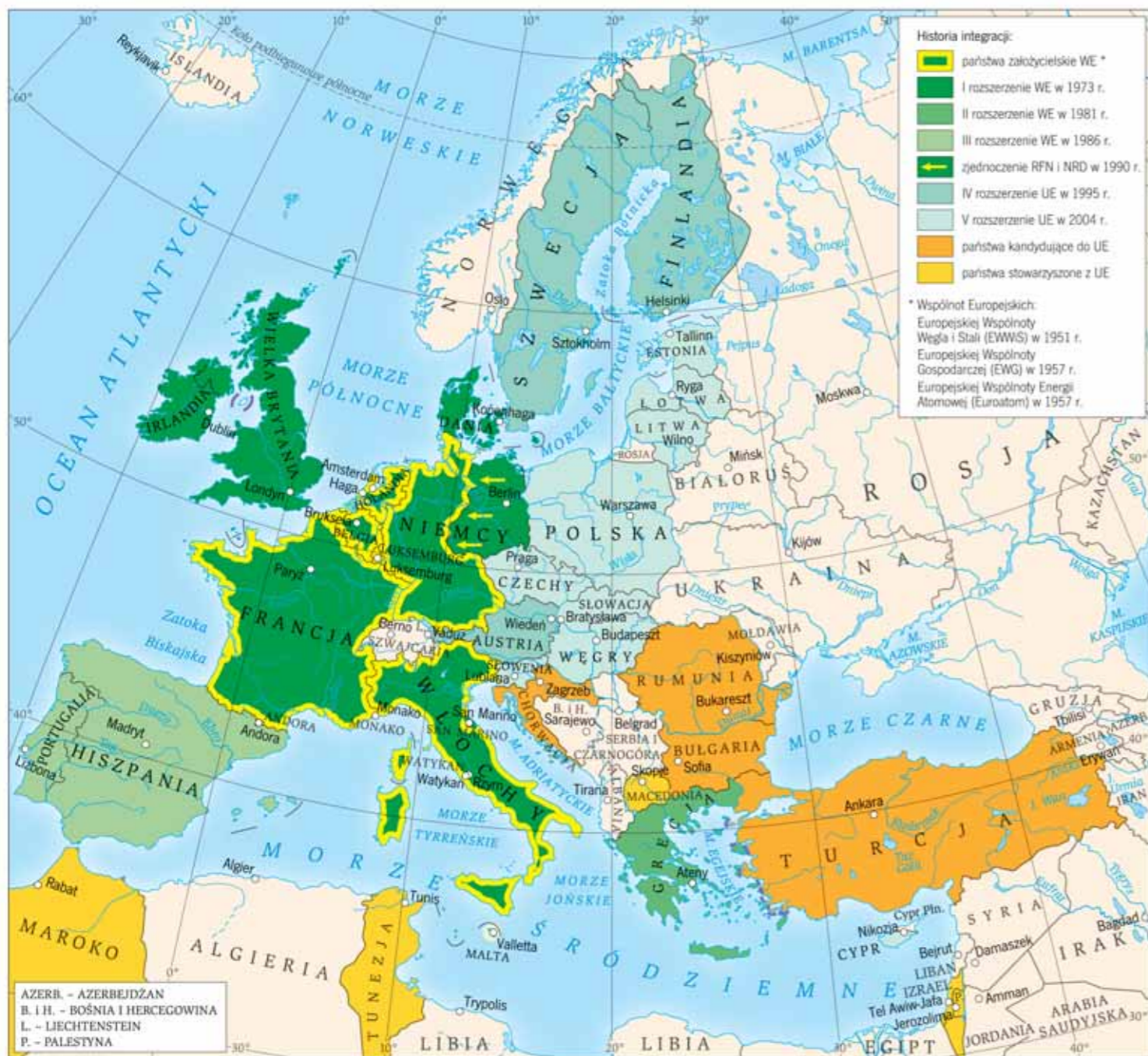
Pierwszą zinstytucjonalizowaną formą współpracy państw europejskich była Europejska Wspólnota Węgla i Stali, którą w 1951 r. stworzyły: Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, ówczesna RFN i Włochy.

W 1957 r. powstała Europejska Wspólnota Gospodarcza, do której z biegiem lat dołączały kolejne kraje. W 1993 r. na mocy podpisanego rok wcześniej traktatu z Maastricht powstała Unia Europejska. Jej oficjalna dewiza brzmi: „Jedność w różnorodności”. Przyjęcie w 2004 r. 10 nowych członków, w tym Polski, zaburzyło pewną stabilność gospodarczą i finansową „starej” Unii. Coraz trudniejsze staje się osiągnięcie kompromisu przez państwa członkowskie, o czym świadczy m.in. odrzucenie konstytucji i kłopoty z przyjęciem budżetu. Obecnie nominalny produkt krajowy brutto na osobę w krajach najbogatszych i najbiedniejszych różni się ponad dziesięciokrotnie.

Historia integracji Unii Europejskiej

1:25 000 000

Komitet Ekonomiczno-Społeczny to organ doradczy UE. Składa się z 344 osób (w tym 21 z Polski) skupionych w 3 grupach: Pracodawców, Pracowników i tzw. Interesów Różnych.

Bulgaria i Rumunia zostaną członkami Unii Europejskiej prawdopodobnie w 2007 r. Do wspólnoty kandydują także Chorwacja i Turcja (zdjęcie), która z racji częściowego położenia w Europie, potencjału społeczno-gospodarczego oraz członkostwa w NATO ma zdecydowanie większe szanse niż azjatycka Gruzja. Mało kto pamięta, że do UE już w 1987 r. chciało kandydować Maroko.

51

Siedziby instytucji unijnych

1:50 000 000

Rozszerzanie granic Unii Europejskiej nie przelożyło się na zmianę siedzib najważniejszych instytucji, które pozostały w krajach założycielskich. W kolejnych krajach członkowskich powstały natomiast różne unijne agencje, m.in. Ochrony Środowiska Naturalnego w Kopenhadze (dla podkreślenia szczególnej roli Skandynawów w tej dziedzinie). Wyróżniona została także Warszawa, gdzie od 2005 r. działa Europejska Agencja do spraw Granic Zewnętrznych.

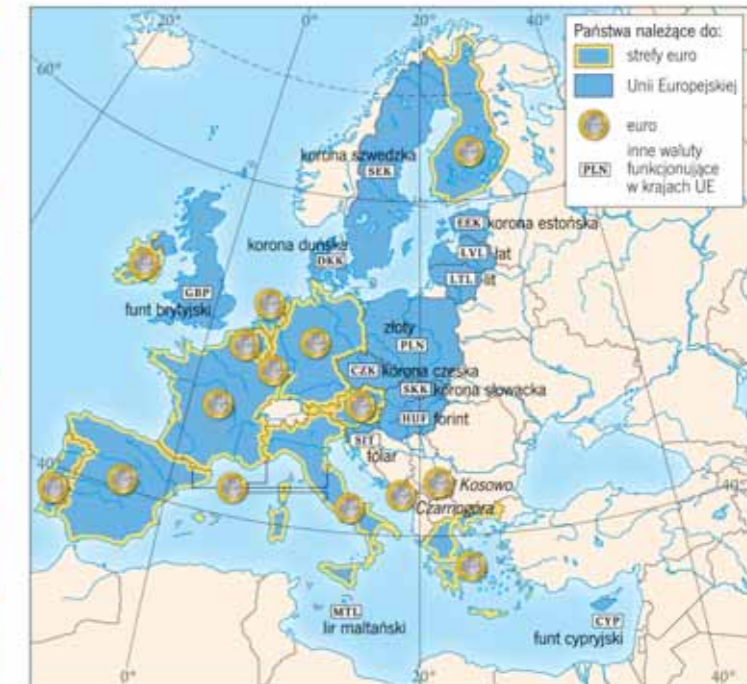

„Euro” we Frankfurcie przed Europejskim Bankiem Centralnym. Od 1999 r. jest to najwyższa instytucja finansowa UE, jedyny emitent banknotów euro. Nadzoruje działania centralnych banków krajów członkowskich i prowadzi politykę monetarną w strefie euro.

NATO, utworzone w 1949 r. przez 10 państw Europy Zachodniej oraz Stany Zjednoczone i Kanadę, było efektem ówczesnej zimnowojennej polityki Zachodu i ZSRR. Kraje zza „żelaznej kurtyny” otrzymały szansę wejścia do Paktu dopiero po przemianach lat 90. Najłatwiejszą drogę miała NRD, która po zjednoczeniu Niemiec znalazła się w NATO automatycznie. Późniejsze przyjęcie większości państw bloku wschodniego napotkało sprzeciw Rosji i doprowadziło do ochłodzenia stosunków dyplomatycznych.

Strefa euro

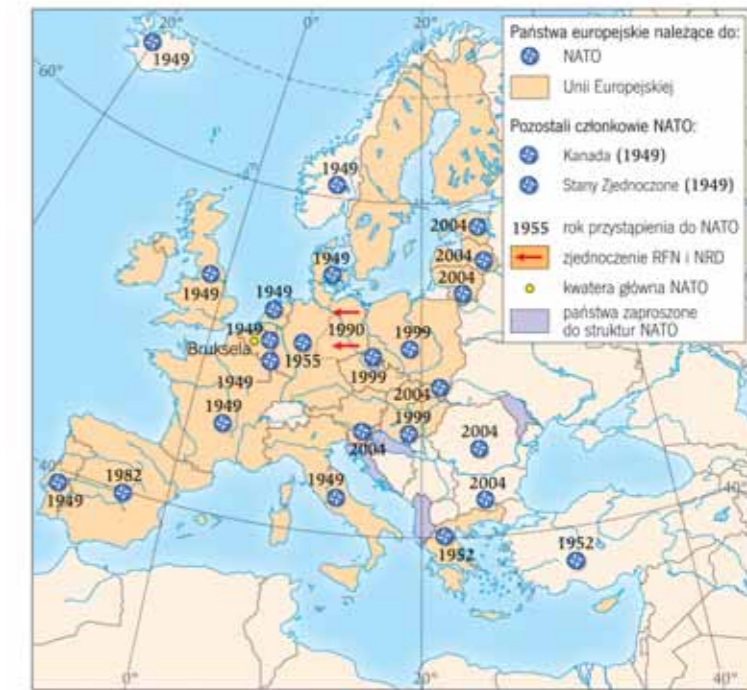
1:50 000 000

W 1999 r. 12 z 15 ówczesnych krajów UE przyjęło wspólną walutę, która w 2002 r. stała się walutą obiegową. Do strefy euro nie dołączyły: Wielka Brytania, Dania i Szwecja, natomiast na mocy specjalnych układów przystąpiły do niej: Andora, Monako, San Marino i Watykan, które nie są członkami UE. Nowe państwa wspólnoty, w tym Polska, usilnie starają się dołączyć do „dwunastki euro”. W niektórych krajach (Niemcy, Włochy) coraz częściej słychać głosy krytyki przejścia na wspólną walutę.

Pakt Północnoatlantycki (NATO)

1:50 000 000

Stany Zjednoczone

120

1:17 500 000

Stany Zjednoczone odgrywają wiodącą rolę w światowej gospodarce i polityce. Przewodzą pod względem wielkości wytwarzanego produktu krajowego brutto, a poziom życia ich mieszkańców należy do najwyższych na świecie. Status gospodarczy pozwala im na odgrywanie dominującej roli na arenie międzynarodowej i wywieranie nacisków na inne państwa, a nawet całe regiony, zgodnie z kierunkiem własnej polityki. W znacznym stopniu kształtują działalność międzynarodowych instytucji finansowych: Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

Ograniczona powierzchnia najstarszej dzielnicy Nowego Jorku, Manhattanu (56 km²), wymusza stawianie drapaczy chmur, czyniąc to miejsce ich największym skupiskiem na świecie.

Traktowanie przez Brytyjczyków swoich kolonii w Ameryce Północnej jako źródła surowców i podatków doprowadziło do wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych (lata 1775–83). Liczna imigracja z Europy, napływ niewolników z Afryki oraz dostępność surowców i ziemi spowodowały szybki wzrost gospodarczy młodej republiki i jej dynamiczny rozwój terytorialny drogą kupna lub wojny. Na zdjęciu wykute w skałę twarze amerykańskich prezydentów, Góra Rushmore w Dakocie Południowej.

121

